

Opinnäytetyö (AMK)

Media-ala

Journalismi

2021

Elisa Varalahti

MOBIILISTI MUUTOKSEEN

– Mobiilijournalismin hyödyntäminen
uutisvideoiden tekemisessä

Elisa Varalahti

MOBIILISTI MUUTOKSEEN

- Mobiilijournalismin hyödyntäminen uutisvideoiden tekemisessä

Tutkin opinnäytetyössäni miten mobiilijournalismia hyödynnetään uutisvideoiden tekemisessä. Haastattelin työhöni MTV Uutisten ja Yleisradion mobiilijournalismista vastaavia työntekijöitä. Pyrkimykseni oli haastatteluilla selvittää, miten näissä toimituksissa mobiilijournalismia toteutetaan. Selvitin lisäksi kirjallisuuskatsauksella millaisia erilaisia käsityksiä mobiilijournalismista on maailmalla, sekä mitä hyötyjä ja haittoja siitä nähdään olevan.

Opinnäytetyössäni käy ilmi, että mobiilijournalismia toteutetaan erilaisin tavoin riippuen henkilöistä ja toimituksista. Mobiilijournalismi on käsitteenä laaja, mutta sen peruskäsitys on kaikille lähes sama. Laitteet, joita se pitää sisällään ja tapa työskennellä vaihtelee tapauskohtaisesti. Joillekin mobiilijournalismi käsittää vain älypuhelimella kuvaamisen, kun toiselle puolestaan mobiilijournalismi on laitteen lisäksi mobiili tapa työskennellä. Jollekin se voi lisäksi pitää sisällään esimerkiksi 360-kamerat ja drone-lennokit.

Tutkimuksessa selvisi myös mobiilijournalismin hyötyjen ja haittojen olevan hyvin samankaltaisia eri toimituksissa ja eri puolilla maailmaa. Älypuhelimella voidaan päästä helpommin lähemmäksi kohdetta, oli se sitten rakennus tai ihminen. Lähestyttävyyden lisäksi plussaksi nähdään muun muassa kaluston alhainen hinta ja kuvakerronnan rikastuminen. Heikkouksina rinnalla kulkevat äänikaluston epäluotettavuus ja pelko huonosta laadusta. Maineen pelätään kärsivän, jos laatu ei ole täydellinen.

ASIASANAT:

mobiilijournalismi, mojo, yleisradio, MTV3, journalismi, videokuvaus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Media Arts

2021 | 26 sivua

Elisa Varalahti

MOBILE CHANGE

- Utilizing mobile journalism to make news videos

In my thesis I study how mobile journalism is utilized in making news videos. I interviewed MTV News and YLE employees for my job. My aim was to use interviews to find out how mobile journalism is implemented in these newsrooms. In addition, with the literature review, I found out what different perceptions of mobile journalism there are in the world, as well as what the advantages and disadvantages are seen to be.

My thesis shows that mobile journalism is implemented in different ways depending on the people and the newsroom. Mobile journalism is a broad concept but its basic concept is almost the same for everyone. The equipment it contains and the way it works vary from case to case. For some mobile journalism only involves filming on a smartphone while for others mobile journalism is a mobile way of working in addition to the device. For some it may also include for example 360 cameras and drone planes.

The study also found that the pros and cons of mobile journalism are very similar in different newsrooms and around the world. A smartphone can be used to get closer to an object, be it a building or a person. In addition to accessibility, the low price of the equipment and the enrichment of the narrative are seen as a plus. Weaknesses are accompanied by poor performance of the sound equipment and fear of poor quality. Reputation is feared to suffer if the quality is not perfect.

KEYWORDS:

mobile journalism, mojo, YLE, MTV3, journalism, videographing

SISÄLTÖ

JOHDANTO	5
1 MITÄ ON MOBIILIJOURNALISMI?	7
1.1 Määritelmä	7
1.2 Historia	8
2 HYÖDYT JA HAITAT	10
2.1 Miksi valita mobiili?	10
3.2 Heikkoudet	12
3 MOBIILIJOURNALISMI UUTISTOIMITUSTEN NÄKÖKULMASTA	14
3.1 Mobiilijournalismi toimituksissa	15
3.2 Vastustusta ilmassa	16
3.3 Kuvakerronnan tärkeys ja läsnäolo	17
3.4 Tekniset ongelmat ja laatu	18
3.5 Mojon tulevaisuus toimituksissa	20
4 LOPUKSI	23
LÄHTEET	25

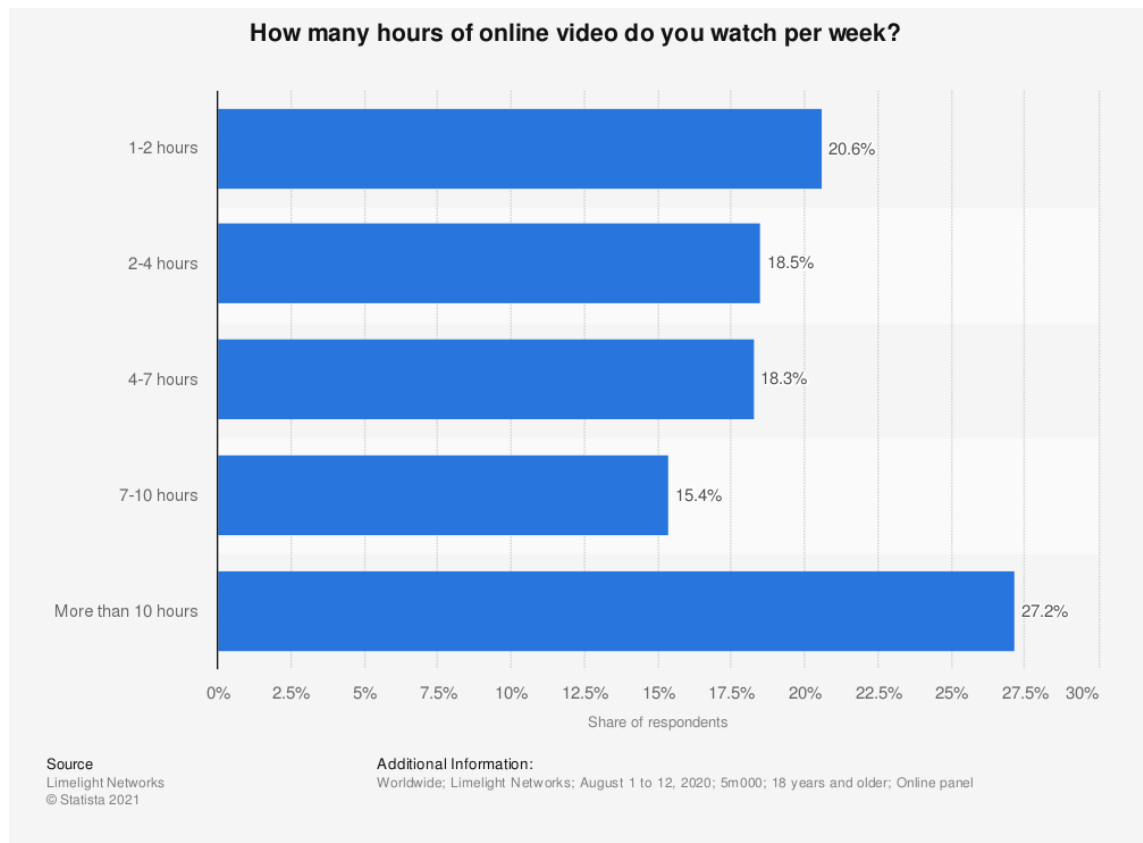
KUVAT

Kuva 1. Statistan 2021 tutkimus onlinevideoiden katselemiseen käytetystä ajasta.	5
Kuva 2. DNA:n älypuhelinien käyttöä koskevan kyselyn tulokset.	6
Kuva 3. Panu Karhusen Kampissa 2017 suorittaman kenttätutkimukset tulokset.	12

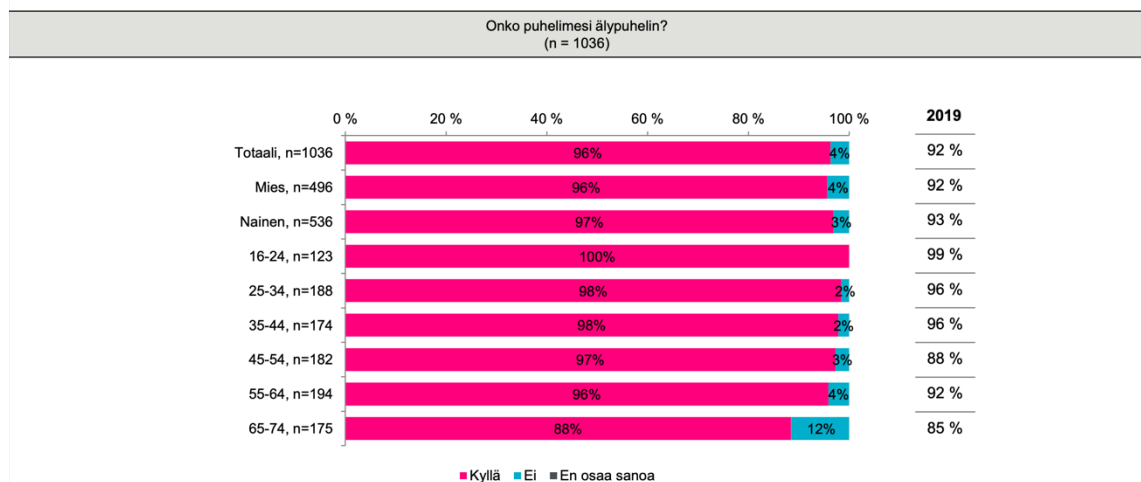
JOHDANTO

Älypuhelin löytyy nykyään lähes jokaisen suomalaisen taskusta. Sen lisäksi, että älypuhelimella soitetaan ja viestitellään, käytetään sitä nykyään myös valo- ja videokuvaamiseen, videoiden katselemiseen tai esimerkiksi musiikin kuuntelemiseen.

DNA:n vuonna 2020 tuottaman tutkimuksen mukaan älypuhelimien omistaa suomalaisista 16-74 vuotiaista jo 96 prosenttia. Koko maailman väestölle tehdyssä tutkimuksessa vuonna 2020 42,6 prosenttia yli 18-vuotiaista katsoi onlinevideoita 7-10 tuntia tai yli 10 tuntia viikossa (Statista 2020).

Kuva 1. Statistan 2021 tutkimus onlinevideoiden katselemiseen käytetystä ajasta.

Kuva 2. DNA:n älypuhelinien käyttöä koskevan kyselyn tulokset.

Vuodesta 2007, kun ensimmäinen iPhone tuli markkinnoille, on älypuhelinien käyttö uutisten keräämiseen ja tekemiseen yleistynyt uutistoimituksissa. Älypuhelimet helpottavat median kulutusta ja niiden kautta selataan valtavia kuvavirtoja päivittäin. Älypuhelinien kasvava määrä ja videoiden suuri kulutus luovat paineita uutistoimituksille tuottaa hyvää videosisältöä nopeasti kanaviinsa. Mobiilijournalismi herättää pelkoa uutisvideoiden laadun heikkenemisestä ja työroolien muutoksesta. Se herättää kuitenkin myös positiivisia ajatuksia, antaen uusia tapoja tehdä journalismia.

Kiinnostuin tästä aiheesta juuri sen ristiriitaisuuden vuoksi. Älypuhelimet ovat kasvaneet ihmisten käsiin kiinni ja ne ovat suosituin laite, jolla uutisia selataan. Silti mobiilijournalismi on tänäkin päivänä vielä aihe, joka on mielestäni hieman pimennossa. Teknologia kehittyy nopeasti ja älypuhelinien kamerat vetlevät jo vertoja järjestelmäkameroille, mutta niiden potentiaalia ei ole täysin vielä tunnustettu kaikissa uutistoimituksissa. Puhumattakaan VR-tekniologiasta eli virtuaalitodellisuudesta, Droneista tai 360-kameroista, jotka lasketaan joskus mukaan mobiilijournalismiin ketteryytensä vuoksi.

Tutkimuksessani pyrin vastamaan kysymykseen: Miten mobiilijournalismia hyödynnetään toimituksissa uutisvideoita tehdessä. Haastattelin tutkimustani varten MTV Uutisten ja Yleisradion työntekijöitä. Haastatteluissa pyrin kartoittamaan miten mobiilijournalismia hyödynnetään kahdessa Suomen suurimmassa verkko- ja televisiouutisia tekevässä toimituksessa.

Työni antaa toivottavasti näkökulmaa uusiin tapoihin tehdä mobiilijournalismia, sekä auttaa ymmärtämään miksi sitä käytetään tietyissä tilanteissa ja miten se toimii parhaiten.

1 MITÄ ON MOBIILIJOURNALISMI?

1.1 Määritelmä

Mobiilijournalismi on videon tekemisen muoto, joka tarjoaa journalisteille uuden tavan kertoa tarinoita, sekä saavuttaa yleisö nopeasti (Quinn & Burum 2015). Mobiilijournalismille on yhtä monta määritelmää kuin on tekijääkin. Yleisesti se kuitenkin tarkoittaa journalismia, jota journalisti toteuttaa älypuhelinta käyttäen yksin kentällä (Karhunen 2017, 6). Mobiilijournalismiin voidaan käsittää älypuhelimien lisäksi myös muita laitteita, kuten tabletteja tai kevyitä järjestelmäkameroita (Borum 2016).

Panu Karhunen (2017) kertoo tutkimuksessaan, että käynti MoJoCon-konferenssissa toukokuussa 2017 paljasti hänelle sen, että mobiilijournalistilla on valtavasti erilaisia työkentelytapoja. Toinen käyttää mobiilijournalismia tehdäkseen perinteisiä uutisvideoita, kun toinen puolestaan hyödyntää sitä monikameralähetyksiin tai luodakseen virtuaalitoellisuusvideoita.

AlJazeera Media Training & Development Centre puolestaan (2018, 2) kuvailee teoksessaan *What is Mobile Journalism?* mobiilijournalismin olevan uutisten tekemisen ja jakamisen tapa, jossa toimittaja käyttää älypuhelintaan tai tablettiaan. Teoksessa mainitaan, että mobiilijournalismille tyypillistä on avartaa uusia vaihtoehtoja tavalliselle journalismille.

Laitteiden lisäksi mobiilijournalismi on myös mobiilia journalismia. Mobiilijournalisti voi hyödyntää uutisia kerätessään helppoa liikkuvuuttaan, jonka laite mahdollistaa. Mobiilijournalisti ei ole riippuvainen tietokoneesta tai isosta kamerakalustosta (Borum & Quinn 2016).

Tässä tutkimuksessa mobiilijournalismista puhuttaessa tarkoitetaan uutisvideoiden tekemistä älypuhelimella. Koko tutkimukseni ajan termi mobiilitoimittaja viittaa toimittajaan, joka työskentelee käyttäen älypuhelinta videoiden kuvaamiseen, live-lähetysten tekemiseen ja joissain tapauksissa jopa niiden editoimiseen. Käytän myös lyhennettä *mojo*, joka on lyhenne sanasta *mobile journalist*.

1.2 Historia

Historia kertoo, että journalistit hyödyntävät uutta teknologiaa, jos se on helppokäyttöistä, se parantaa tarinankerrontaa tai nopeuttaa uutisten keräämistä. Matkapuhelin edustaa viimeisenä tässä sarjassa. Älypuhelimet ovat olleet mullistava tekijä uutisten keräämisessä helppokäyttöisyytensä vuoksi. (Quinn & Burum 2015.)

Vuonna 2004 dosentti Seppo Sisättö puhui internetistä taskussa ja hän ennusti silloin tulevaisuutta, joka ei ollut kaukana (Uskali 2011, 102). Tapamme kommunikoida, kuunnella musiikkia, sekä välittää ja saada informaatiota muuttui 2007 Applen julkaistessa ensimmäisen iPhoneen (Shoulderpod). Amazon julkaisi myös sähköisen kirjanlukulaitteensa Kindleen vuonna 2007. Kyseisenä vuonna alkoi mobiilijournalismin nousukiito (Uskali 2011, 102).

Tätä ennen kansalaisjournalismi oli kuitenkin alkanut nostaa päätään vuonna 2004. Tähän liittyy vahvasti kansalaisten uutistoimituksiin lähettämä videomateriaali onnettomuuspaikoilta, kuten esimerkiksi 2004 Aasian tsunamista (Uskali 2011, 54) ja Helsingissä tapahtuneista makasiinien palosta vuonna 2006. Näihin aikoihin Iltalehti avasi myös sivuston, johon kansalaiset pystyivät lähettämään tallentamaansa materiaalia. (Mäenpää & Männistö 2009, 12.) Kriisit ovat olleet nopeuttamassa innovointia ja uusimman teknologian käyttöönottoa uutisvälityksessä. (Uskali 2011, 54.)

Samana vuonna kuin ensimmäinen iPhone ilmestyi, Reutersillä etsittiin uusia tapoja raportoida uutisia. Reutersin toimittajat varustettiin pienillä mobiilijournalistin työkalupaकेilla. (Borum & Quinn 2016.) Setti sisälsi Nokia N95 älypuhelimien, pienen tripodin, langattoman näppäimistön, aurinkoakkulaturin ja ulkoisen mikrofonin. Tarkoitus oli uuden teknologian avulla olla joustavampi ja päästä eroon raskaista kamerakalustoista. Reutersilla osattiin Uskalin tapaan ennustaa tulevaisuutta. Silloinen Reutersin johtava tutkija Nic Fulton uumoili, että muutamien vuosien päästä älypuhelimilla voisi kuvata HD laatuista videota ja puhelimiensa prosessorit olisivat hurjasti tehokkaampia. (Borum & Quinn 2016.)

Myös Glen Mulcahy, joka kouluttaa journalisteja Irlannin kansalliselle yleisradioyhtiö RTE:lle ennusti vuonna 2016 tulevaa. Hän kirjoitti *Mobile and Video Journalism*

Technology Blog -blogissaan 7 syytä sille, miksi mobiili dominoisi mediaa vuonna 2021. Syytä olivat puhelimen muistin suuri koko ja saatavilla olevat rajattomat pilvipohjaiset tallennuspalvelut, kameroiden isommat kuvakennot, puhelimen parempi akun kesto, 5G-verkon tulo, 4K- tai jopa 8K-videon kuvaaminen, näytön parempi resoluutio, sekä 360 materiaalin kuvaaminen ja VR eli virtuaalitodellisuus. (Mobile and Video Journalism Technology Blog 2016.)

Vuonna 2021 Glen Mulcahyn ennustus ja kaikki hänen blogissaan mainitsemat asiat ovat toteutuneet. Nykypäivänä hyvin varustetuilla älypuhelimilla kuvataan jopa dokumentteja ja täyspitkiä elokuvia. Esimerkiksi iPhonella osittain kuvattu ”*Searching For Sugar Man*” -elokuva voitti 2013 Oscar-gaalassa parhaan dokumentin Oscarin (Guardian 2016).

Mobiilijournalismin noususta kertoo lisäksi MoJoCon, joka on yksi suurimmista mobiilijournalismiin liittyvistä tapahtumista. Mojon kuninkaaksi tituleeratun Glen Mulcahyn perustama MoJoCon on järjestetty vuosittain Dublinissa 2015 vuodesta lähtien. Konferenssissa esitellään mobiilijournalismin uusimpia trendejä ja uusinta teknologiaa. Kokemuksia ja vinkkejä ovat jakamassa harrastelijat sekä ammattilaiset. Mulcahy on sanonut, että ensimmäisenä vuonna hänellä oli vaikeuksia saada puhujia. Nykyään se ei kuitenkaan ole ongelma ja konferenssin kehitys heijastaa mobiilijournalismin kehityksestä. (Mediashift 2016.)

2 HYÖDYT JA HAITAT

Mobiilijournalismi vaatii moniosaamista ja multitaskaamista. Pelkän kuvaamisen tai haastattelemisen sijaan joutuu keskittymään itse molempiin (Karhunen 2017, 15). Mobiilijournalisteista on sanonta ”Swiss Army Knife”. Veitsi, joka on osa monitoimityökalua, mutta ei ole yhtä hyvä kuin oikea veitsi. Pullonavaaja, joka ei ole yhtä hyvä kuin oikea pullonavaaja. (Karhunen 2017, 20.) Tarkoittaen, että paras väline uutisten keräämiseen on se, mikä on kädessä.

Laatu ja eettisten periaatteiden kunnioittaminen on monelle journalistille avainkysymys mobiilijournalismia harkitessa. Stephen Quinn (2016) kertoo kirjassaan ”*Mojo – Mobile journalism handbook*”, että kouluttaessaan journalisteja muun muassa Ekstra Bladetilla Norjassa ja Fairfaxilla Australiassa, jotkut journalistit eivät voineet ymmärtää sitä, miten he voisivat tehdä kaiken sen, mitä journalistin kuuluu tehdä ja samalla kuvata hyvälaatuista materiaalia. Puhumattakaan siitä, että pitäis vielä itse editoida materiaali.

Niin kuin perinteisen journalistin, pitää mobiilijournalistin suunnitella hyvin mitä haluaa kuvata ja millä laitteella (Quinn & Burum 2016). Ivo Burum (2016) antaa kirjassa *Mojo: Mobile Journalism Handbook* hyvän vinkin mobiilijournalismia pohtiville. Hän kehottaa ensin ajattelemaan tarinaa ja sitten teknologiaa, jolla sen kertoo. Tämä pätee kaikkeen kuvaamiseen. Ollakseen yhtä ammattimainen mobiilin kanssa, kuin tv-ryhmä on oman kalustonsa kanssa, tulee valmistautua hyvin ja tuntea työkalunsa. (Quinn & Burum 2015.)

2.1 Miksi valita mobiili?

2012 maaliskuussa tuntematon Syyriassa asuva kirjeenvaihtaja kuvasi älypuhelinta käyttäen dokumenttielokuvan *Syria: Songs of Defiance*, joka kertoo Syyrian hallintoa vastaan tapahtuneesta kansannoususta. Siihen aikaan, Syyrian valtio oli kieltänyt Al Jazeeraan toimittajien työskentelyn ja piti silmällä konflikteja seuraavia toimittajia. Älypuhelinta käyttämällä peitetoimittaja pääsi huomaamattomasti paikkoihin, joihin TV-kameralla ei ollut pääsyä. (Karhunen 2017, 19.) Kevyt ja huomaamaton välineistö parantaa journalistin pääsyä lokaatioihin. Heitä ei estä raskaan kaluston paino ja kalusto mahtuu pieneen reppuun. Toimittaja voi työskennellä kokonaan lokaatioissa ja jakaa suorita

lähetyksiä älypuhelimesta suoraan sosiaalisen median alustoille tai verkkoon. (Karhunen 2017, 18.)

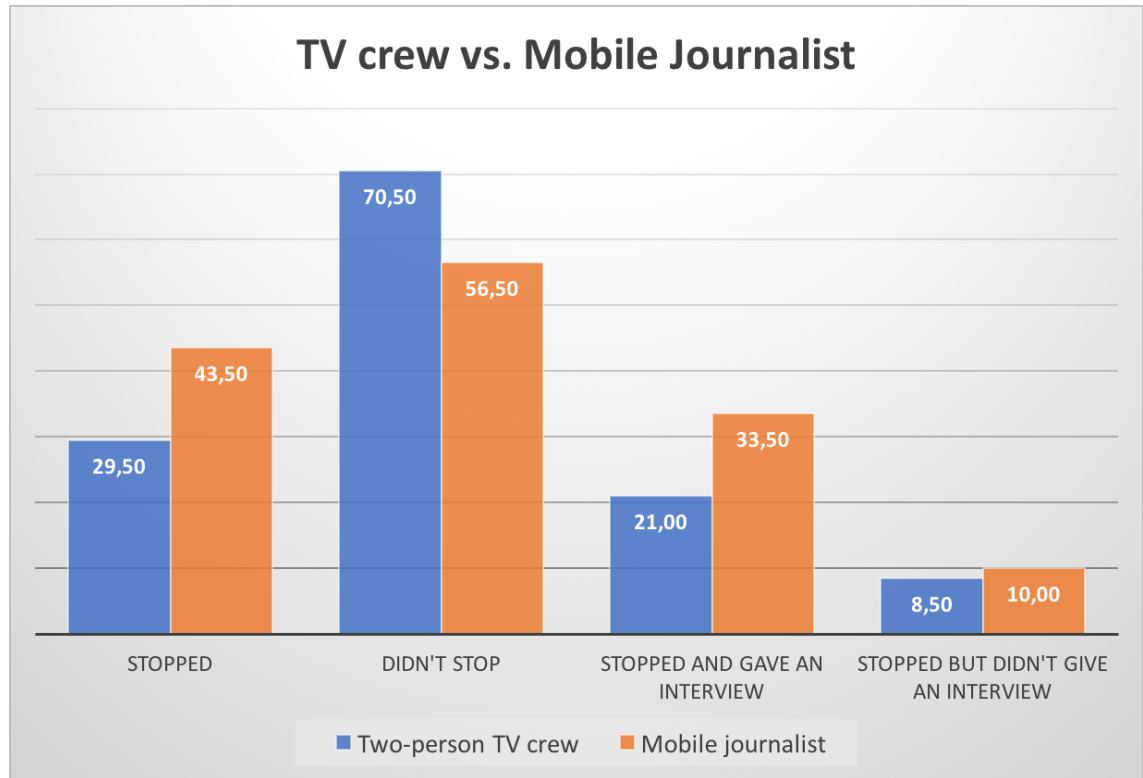
Syyriassa toimineen peitet toimittajan tapaus kertoo lisäksi siitä, kuinka tärkeä rooli mobiilijournalismilla on maissa, joissa median vapaus on heikko. Viranomaiset eivät välttämättä erota ammattilaisjournalistia tavallisesta kansalaisesta ja se helpottaa tapahtumapaikalle pääsyä. Huomaamattomuuden varjolla on pidettävä mielessä hyvät journalistiset säännöt ja tavat.

Mobiilijournalismi voi toisinaan auttaa tarinan kerronnassa. Kentälle lähdetessä toimittaja saattaa valita laitteekseen älypuhelimien, jos kyseessä on esimerkiksi arkaluontoinen aihe. Hollantilainen mobiilijournalisti ja kouluttaja Geertje Algera kertoo mobiilijournalismin avanneen hänelle ovia uusiin paikkoihin, sekä sellaisten ihmisten luo, jotka eivät suostuneet aiemmin haastateltaviksi. Usein siksi, etteivät halunneet kotiinsa kameramiehistöä. Hän pääsi mobiilikalustolla sisään esimerkiksi islamofobiaa koskevaan yliopistotapahtumaan, kun puolestaan kolme suurta kameramiehistöä käännyttiin ovelta. (Scott 2016.)

Karhunen tekemässä tutkimuksessa hänen haastattelemansa toimittajat puoltavat Geertien ajatusta siitä, että mobiilijournalismi on iintimimpää ja mobiilijournalisti on helpommin lähestyttävä. Toimittajat kertovat haastateltavien kokeneen helpotusta siitä, että paikalle ei tullut kameraryhmää ja heidän avautuneen helpommin mobiilitoimittajalle. Tämän uskotaan johtuvan muun muassa siitä, että ihmiset ovat tottuneita puhelimiin, joten laite ei häiritse heitä. (Karhunen, 2017, 34.)

Haastattelujen lisäksi toimittaja Panu Karhunen teki Helsingin Sanomien sponsoroimana kenttätestin. Testissä tutkittiin, antavatko ihmiset mieluummin haastattelun yksin työskentelevälle mobiilijournalistille vai kahden hengen tv-ryhmälle. Tutkimus toteutettiin Kampin kauppakeskuksessa Helsingissä helmikuussa 2017. Tutkimuksessa haastateltiin yhteensä 400 henkilöä, 200 mobiililla ja 200 tv-kameralla. (Karhunen 2017, 41.)

Reaktioissa oli suuri ero sen suhteen, kumpi ryhmä lähestyi. 43,5 % pysähtyi ja 33,5 % antoi haastattelun mobiilijournalistin lähestyessä, kun taas 29,5 % pysähtyi tv-ryhmälle ja 21 % antoi haastattelun (ks. kuva 3). (Karhunen 2017, 42.) Tutkimus ei päde kaikkiin tapauksiin. Se antaa kuitenkin näyttöä, että joissain tilanteissa mobiilijournalisti voi olla helpommin lähestyttävissä kuin tv-ryhmä (Karhunen 2017, 46).

Kuva 3. Panu Karhusen Kampissa 2017 suorittaman kenttätutkimukset tulokset.

Helpon fyysisen ja henkisen lähestyttävyyden lisäksi mobiilikalusto on edullista. Kevyimmillään mobiilijournalisti tarvitsee vain älypuhelimien. Videon parantamiseksi mobiilijournalisti voi käyttää älypuhelimien sopivia lisälaitteita. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset tripodit, gimbaalit, mikrofonit, valot ja lisäakut. Tällainen kalustekitti pyörii yleensä 500-1500 euron paikkeilla, riippuen välineiden laadusta. Ammatilaiskalusteet puolestaan maksavat tuhansia, jopa kymmeniä tuhansia euroja. (Karhunen 2017, 9.)

3.2 Heikkoudet

Journalisit kokevat, että on hankala keskittyä haastattelemiseen ja kameraan samanaikaisesti. Yhdysvalloissa vuonna 2013 tehdyn verkkokyselyn mukaan lähes 80 prosenttia vastanneista toimittajista oli vahvasti samaa mieltä väittämän ”Koska toimittaja on vastuussa niin monista tehtävistä, journalismin laatu kärsii” kanssa. (Karhunen 2017, 16.) Pelätään, että on vähemmän aikaa tärkeisiin journalistisiin käytäntöihin, kuten esimerkiksi lähteiden kaksinkertaiseen tarkastamiseen. Tämä vahvistaa sitä, mistä aiemmin jo

mainitsin, että ennen juttukeikalle menemistä pitää tarkasti miettiä mitä tekee ja millä. Hyvin valmistautuminen auttaa journalistia toimimaan rennosti tilanteessa ja käyttämään enemmän aikaa haastateltavaan ja tarinaan.

Journalismin laatuun vaikuttaa myös tekniikka, joka huolettaa joitakin toimittajia. Älypuhelimesta ei löydy optista zoomausta ja pieni kuvakenno rajoittaa hämärässä kuvaamista (Karhunen 2017, 20). Jos toimittaja ei pääse tarpeeksi lähelle kohdetta tai täytyy kuvata hämärällä, niin älypuhelin ei ole välttämättä oikea välinevalinta.

Heikkoudeksi voi laskea lisäksi sen, että älypuhelimet nauhoittavat usein kuvataajuudella 30 fps (frames per second). Tämä ei ole ongelma, jos video on menossa sosiaaliseen mediaan tai verkkoon. Televisioon tehtäessä tämä kuitenkin pitää ottaa huomioon, koska useissa maissa televisioiden jakelujärjestelmien kuvataajuus on 25fps. Tällaisissa maissa, tulee tallentaa ja muokata puhelimella kuvatut videot käyttämällä kolmansien osapuolten sovelluksia, joissa on vaihtoehtona kuvata 25fps kuvataajuudella. (Mobile Journalism Manual.)

Laite ja sovellukset tulee siis miettiä tarkkaan etukäteen. Yllättävissä uutistilanteissa paras väline on se mikä on mukana. Jos toimittajalla on aikaa miettiä millä kuvata ja mitä sovelluksia käyttää, niin kannattaa sitä käyttää hyödyksi.

Laadun lisäksi toimittajat ovat huolissaan uskottavuudesta. Italialainen mobiilijournalisti Francesco Facchin kertoo, että jos Italiassa kuvaa julkisia henkilöitä mojo-kitillä, herättää se usein epäilyksiä toimittajan uskottavuudesta (Karhunen 2017, 36). Isot tv-kamerat luovat kuvan, että tarina kerrotaan koko maailmalle (Karhunen 2017, 24). Tässä tapauksessa älypuhelin antaa täysin vastakkaisen kuvan. Koetaan, että pienellä kameralla ei ole niin suurta vaikutusvaltaa. BBC:n toimittaja Nick Garnett koki myös huonon vastaanoton matkustaessaan Irakin Kurdistaniin 2016. Haastateltavat halusivat kertoa tarinansa koko maailmalle ja kokivat että puhelin ei siihen riitä. (Karhunen 2017, 24.) Journalistin tulee osata luoda haastateltavalle uskottava kuva. Jos päätyy kuvaamaan älypuhelimella, on siitä hyvä esimerkiksi kertoa haastateltavalla etukäteen. Haastattelun yhteydessä voi mainita laitteen olevan pätevä tiedonkeruu väline siinä missä tv-kamerakin.

3 MOBIILIJOURNALISMI

UUTISTOIMITUSTEN NÄKÖKULMASTA

Valitsin tutkimukseni tiedonkeruun menetelmäksi haastattelun, tarkemmin sanottuna avoimen haastattelun. Avoin haastattelu on vapaamuotoinen haastattelumetodi, joka on lähellä keskustelutilannetta. Haastateltavat on valittu harkinnanvaraisesti ja he toimivat tutkimuksessa aiheen asiantuntijoina.

Valitsin haastattelun metodikseni, koska koin sillä saavani syvällisen ja perusteellisen katsauksen haluttujen uutismedioiden mobiilijournalismin tasosta ja toiminnasta.

Tutkimuksen kohteeksi valitsin MTV Uutiset ja Yleisradion. Valitsin nämä uutismediat, koska ne ovat ainoita, jotka tekevät Suomessa verkko- sekä televisiouutisia. Haastateltavikseni MTV Uutisista valikoitui heidän digitaalisten sisältöjensä toimituspäällikkö Mona Haapsaari. Yleisradiolta puolestaan haastattelin koko Suomen Yleisradion mojuottajaa Jarno Tahvanaista, sekä YLE Porin aluetoimituksen päivätuottajaa Mari Kahilaa.

Haastateltavat löysin osittain oman etsimisen tuloksena, sekä toimitusten avustuksella. Kaikilla haastateltavilla on kokemusta mobiilijournalismista ja heillä on näkemys edustamansa yrityksen mobiilijournalismin tilanteesta.

Haastattelujen avulla pyrin luomaan kuvan siitä, miten toimituksissa toteutetaan mobiilijournalismia. Pyrin selvittämään onko toimitusten tavoissa tehdä mobiilijournalismia suuria eroja.

3.1 Mobiilijournalismi toimituksissa

Haastatteluissa selvisi, että molemmissa toimituksissa on valmiudet tehdä mobiilijournalismia ja se nähdään enemmän mahdollisuutena kuin uhkana. Yllättäviä uutistilanteita varten halutaan varmistaa, että journalisti osaa käyttää mobiilikalustoa ammattimaisesti. (Kahila & Haapsaari 2021.) Toimituksissa on kuitenkin eroavuuksia mobiilijournalismin toteuttamisessa ja tasossa.

Ylellä on kehitetty Tahvanaisen johtamana mobiilijournalismia jo vuosia. 2020 Tahvanaisen suunnittelema mobiilijournalistinen konsepti voitti EBU:n Tehcnology and Innovation Awards -kilpailussa hopeaa. Konseptia on kehitetty noin neljä vuotta. 2020 Ylelle perustettiin aluetoimitus kohtainen mojo-asiantuntijan rooli. Tavoitteena on, että nämä henkilöt ottavat käytännön ylläpitoa ja tukea hoitaakseen niin paljon, että mojo-tuottaja voi keskittyä kehitystyöhön. (Tahvanainen 2021.)

Ylen mojo-strategiassa on kolme erilaista mobiilijournalismin tasoa. On ”perustaso”, jolle on koulutettu 211 työntekijää. Tälle tasolle on tavoitteena kouluttaa kaikki aluetoimistojen työntekijät. Perustasolla toimittajalla on valmiudet tarvittaessa kuvata ja siirtää uutistilanteesta nopeat ensikuvat ja käynnistää suora lähetys työpuhelimella.

Toinen mojo-taso on ”kevyt mojo-taso”. Tälle tasolle on Ylellä koulutettu 60 työntekijää ympäri aluetoimituksia. Tähän kuuluu perustason lisäksi kyky tuottaa tv-sähke ja sata-nen, eli haastattelu ja yksinkertainen nettivideo itsenäisesti mojakalustolla. Ylellä käytetään paikasta riippumatonta editointi- ja medianhallintajärjestelmää. Kevytmojotasolla oleva toimittaja osaa myös editoida kentällä oman juttunsa tarvittaessa tällä ohjelmalla.

Kolmas taso on varsinaiset mobiilijournalistit eli itsenäisesti työskentelevät syväosaajat. Tämän kaltaisia mobiilijournalisteja Ylellä on 40 ympäri Suomea. 1-1,5 vuotta sitten heillä oli tavoitteena, että jokaisessa toimituksessa olisi yksi tällainen mobiilijournalisti. Tällä hetkellä heidän jokaisessa toimituksissa on jo enemmän kuin yksi syväosaaja. (Tahvanainen 2021.)

MTV Uutisissa puolestaan työskentelee tällä hetkellä hyvin pieni joukko, jotka työskentelisivät pääasiallisesti mobiilikalustolla ja jolla olisi niin vahvat mobiilijournalistin taidot, että voisivat korvata kaiken editointi- tai kuvaustyön niillä. Mobiilijournalismi on kuitenkin

ollut vuosien ajan puheenaihe heidän toimituksessaan ja siellä tiedostetaan mistä on kyse. (Haapsaari 2021.)

”Maikkarilla ei pidetä tällä hetkellä massakoulutuksia. Koulutukset ovat enemmänkin yksittäisiä, kun tulee uutta väkeä tai joku työntekijä kertoo olevansa erityisen kiinnostunut aiheesta. Toimittajia kannustetaan paljon osallistumaan erilaisiin seminaareihin ja koulutusmatkoihin”. (Haapsaari 2021.)

Mobiilikalustoseteissä ei toimituksissa ole juurikaan eroa. Molemmista toimituksissa löytyy laajat ”mojosetit”. Yleensä tämä setti käsittää puhelimen lisäksi kuvausvalon, gimbaalin, kameranjalan ja äänitarvikkeet. Molemmissa toimituksissa mojosettien hankkimisessa kuunnellaan työntekijöiden innokkuutta ja kalustoa hankitaan lisää sen mukaan, kun työntekijät siitä enemmän innostuvat. (Kahila & Haapsaari 2021.)

Molemmissa toimituksissa mobiilikalustolla tehdään juttuja televisioon, sekä verkkoon. Ylellä televisioon tekeminen on kuitenkin yleisempää. Siellä televisioon tehdään mobiilikalustolla juttuja päivittäin (Tahvanainen 2021). MTV Uutisissa mobiilijournalismia tehdään enemmän verkkoon. Haapsaaren (2021) mukaan tilanne on silloin poikkeava, kun televisioon tehdään juttuja pelkällä mobiilikalustolla. Tämä ei ole MTV Uutisissa viikottaista, eikä edes kuukausittaista. Verkossa tämä voi olla viikottaistakin. (Haapsaari 2021.)

3.2 Vastustusta ilmassa

Vastustusta mobiilijournalismia kohtaan on koettu molemmissa toimituksissa. Huolta on ilmennyt niin yrityksen imagosta, juttujen laadusta kuin mobiilijournalistin työn vastuusta.

” Vastustus on kuitenkin maailmanlaajuinen ilmiö ja sitä on kaikissa mediataloissa missä mojoa ajetaan sisään tai tehdään. Se on sisäänrakennettu juttu tässä lajissa”. (Tahvanainen 2021.)

Ylellä koetaan, että perinteiset kuvaaja-leikkaajat saattavat pelätä pahimmillaan työnsä puolesta, kun toimittajat alkavat tekemään heidän töitään. Kuvaaja-leikkaajat saattavat olla myös huolestuneita siitä, että heidän oletettaisiin jatkossa tekevän itsenäisesti yksin juttuja ja heiltä odotetaan asioita joihin he eivät ole valmiita. Monet kokevat oman roolinsa pelkästään tekniseksi. (Tahvanainen 2021.) MTV Uutisissa uskotaan myös

mobiilijournalismia tehdessä toimittajalla olevan todella suuri vastuu. Laitetta pitää ymmärtää ja teknisiä ongelmia tulee enemmän kuin mitä kuvaajan kanssa.

MTV Uutisissa käytetään pääsääntöisesti erillistä kuvaajaa toimittajan kanssa. Tähän koetaan olevan monta syytä. Yksi syistä on TV-uutisten vaatima tekninen laatu ja arkisomateriaalin kuvaaminen, jota heistä mobiilikalustolla voi olla vaikeampi saada. (Haapsaari 2021.) Ylellä puolestaan on alueellisia eroja siinä, miten uutisjuttuja tehdään. Esimerkiksi Porin aluetoimituksessa on pitkä perinne, että jutut tehdään yksin tuotantokamerallakin kuvattaessa. Ylellä on myös alueita, joilla on erikseen mediatoimittajia, jotka lähtevät toimittajan kanssa kuvaamaan. Tällaisilla alueilla koetaan, että mobiilijournalismin siirtyminen voi olla suurempi kynnys. (Kahila 2021.)

MTV Uutisten lisäksi pelätään myös Ylellä laadun kärsivän. Etenkin kuvaaja-leikkaajat pelkäävät, että Ylen ja heidän ammattikuntansa maine kärsii, kun toimittajat tekevät itse heikompileatuja juttuja. Ajatellaan myös, että pelkästään jo laitteiden tekninen laatu on huono tai huonompi kuin ammattilaistasolla. (Tahvanainen & Kahila 2021.)

”Mobiilijournalismin sanomaa oli alkuaikoina hieman haastavaa viedä eteenpäin. Alkuun, kun tein alue tv-uutisia ja vaikka kuvasin ja editoin jutun mojona, niin silti jonkun piti aina käyttää se toisen editointiohjelman kautta. Tämä herätti lisää nihkeää suhtautumista jo mobiilijournalismia vastustavien keskuudessa”. (Kahila 2021.)

3.3 Kuvakerronnan tärkeys ja läsnäolo

Mojon vahvuudet nähdään usein liittyvän laitteen pienuuteen. Sillä päästään lähelle kohteita ja lähemmäksi ihmisiä. Laitteen pienuus ja samaistuttavuus nähdään positiivisena asiana arkojen aiheiden käsittelemisessä.

Ylen strategiaan on kirjattu läsnäolo ja ihmisten keskuudessa oleminen. Mojon koetaan tukevan tätä. Koetaan, että kentällä yksin työskentelevä toimittaja on enemmän läsnä ja ihmisten kanssa samalla tasolla, kuin ison tuotantokameran kanssa toimiva tiimi. (Tahvanainen 2021.)

Haapsaari (2021) kokee, että oli laite mikä hyvänsä, tulee tekijän ottaa se haltuun. Hän muistuttaa aina koulutuksissaan, että kaluston kanssa tulee varata aikaa. Vaikuttaa epäammattimaiselta, jos tilanne menee säätämiseen ja teknisiin ongelmiin, eikä ehdi keskittyä haastateltavaan. (Haapsaari 2021.)

Kahila (2021) kokee, että laitteen kanssa tulisi päästä enemmän sinuiksi, jotta laitteen rajattomuutta ja luovuutta voisi käyttää enemmän hyödyksi. Laitteet tulisi unohtaa ja pohtia enemmän sanomaa. Kahila on lisäksi huomannut mobiilikaluston edut live-lähettyksiä tehtäessä. Mobiilikalustolla päästään paikkoihin, mihin tv-kalustolla ei päästä, sekä päästään irti jalustoista ja piuhosta. (Kahila 2021.) Haapsaari kokee myös, että mobiilijournalismi on tuonut kuvakerrontaan rentoutta ja rosoisuutta. Vahvana TV-talona heillä ollaankin mietitty, voiko sellaista käyttää televisiossa. Suuri kuvatulva mediassa ja se, että ihmiset kuvaavat paljon kännyköillä itse, on antanut kuitenkin jonkin verran medialle anteeksi tiettyä vanhanajan tyyliä. (Haapsaari 2021.)

Molemmissa toimituksissa mobiilikalusto on todettu eduksi kirjeenvaihtajille. Varsinkin kriisialueilla työskentelevät toimittajat kuvaavat ja mahdollisesti leikkaavatkin materiaalina mobiilikalustoilla. Kriisialueilla mobiilikaluston kanssa liikkuminen ja tekeminen on helpompaa ja joissain tapauksissa jopa turvallisempaa. (Tahvanainen, Kahila & Haapsaari 2021.)

”Munkin maikkariurani aikana mä muistan, kun kaikki ulkomaansuorat piti laskea tosi tarkkaan, että käytetään satelliittiaikaa ja se maksoi rahaa. Ja sitten lisäksi se piti aina varata se aika. Niin kyllähän se yhtäkkiä vapautti meidät tekemään tosi paljon enemmän. Niin kauan kun meillä on akkua ja jonkinlainen sim-kortti puhelimessa ja yhteydet pelaa. Kyllähän se lisäs tosi paljon meidän suorien määrää, ihan kaikissa kanavissa”. (Haapsaari 2021.)

3.4 Tekniset ongelmat ja laatu

Heikkoudet mobiilijournalismissa liittyvät usein samaan asiaan kuin vastustuskin, eli laatuun. Laadun koetaan olevan ongelma itse toimittajille, sekä katsojille. Heikkouksia löytyy myös tekniikasta, kuten äänenlaadusta ja zoomauksen puutteesta. (Kahila, Tahvanainen & Haapsaari 2021.) MTV Uutisissa koetaan, että usein tekniset ongelmat tulevat silloin, kun on ollut mobiilikalusto käytössä. Haapsaari kuitenkin lisää, että niin kauan kun liveä tehdään, on se heidän työtään reagoida yllättäviin tilanteisiin. (Haapsaari 2021.)

Pohdinta siitä, millä laitteella lähdetään kuvaamaan, liittyy usein zoomaamiseen. Jos paikalla pitää pystyä zoomaamaan, ei mobiilikalusto tule kysymykseen (Kahila 2021). Tahvanaisen mukaan zoomauksen puute voidaan kuitenkin nähdä kääntyvän Ylen kuvakerronnalle eduksi. Zoomin puute pakottaa kuvaajan liikkumaan lähemmäksi (Tahvanainen 2021.)

Ääni on toinen tekninen seikka, jossa teknisiä haasteita saattaa tulla älypuhelimien kanssa. Kameran kehittyvät huimaa vauhtia puhelimissa, vedellen pian kennokoissa jo vertoja järjestelmäkameroilla ja uutta kalustoa saapuu markkinoille jatkuvasti. Äänilaitteissa on kuitenkin vielä parannettavan varaa.

Tahvanainen kertoo iPhonessa olevan ominaisuus, joka estää pakkasessa haastattelujen tekemisen, kun puhelimeen on kytketty mikrofoni tai jokin äänilaitte piuhalla kiinni. Tällöin iPhone kytkee äänipiirinsä pois päältä puhelimen jäähtyessä liikaa. Jo parin asteen pakkasessa mikrofonin syöttämä ääni puhelimeen katkeaa, johtuen iPhonesta. Tällainen mikrofoni kuuluu Ylen perus mojosettiin. Talvella he joutuvat tämän sijaan käyttämään Instanicea, joka on bluetooth mikrofoni. Tässä mikrofonissa on kuitenkin huonompi äänenlaatu, siinä ei ole esikuuntelua, eikä se mahdollista kunnon äänisäätöä sovelluksessa. (Tahvanainen 2021.)

Tekniikan lisäksi laatu koetaan haastavana kysymyksenä. Uutiskriteerit ovat puhelimella tehtäessä samat kuin muillakin välineillä. Halutaan pitää huolta, että äänen tasojen ja laadun lisäksi kuvanlaatu on hyvä, eikä kuva heilu ja tärise. Lopputuloksen tulisi olla sellainen, että katsoja ei tiedä millä se on kuvattu (Kahila 2021).

Kahila ajattelee, että mobiililaitte ja tuotantokamera ei ole kaksi verrattavissa olevaa asiaa. On kiistatonta, että tuotantokameroilla ja kolmen hengen tiimillä ja valaisinsetillä saa paremman näköistä materiaalia. Mutta tekijän kannalta tämä pohdinta on hänestä turhaa. (Kahila 2021).

”Jos katsoja ei siihen kummemmin kiinnitä huomiota, niin miksi me tekijöinä hirveästi stressaisimme sitä asiaa. Kehitys kehittyy ja sitä voi ikuisesti haaveilla, että saisipa tehdä niin kuin ennenkin, mutta miksi niin tekisi, kun nyt on nyt”. (Kahila 2021.)

Ylen aamuihin tehdään alueilta järjestelmällisesti paljon kännykkäsuoria. Toimittajille on annettu vapaus muun muassa koskettaa puhelimen näyttöä vaihtaakseen selfiekamerasta takakameran puolelle. Katsojille tehdään näin läpinäkyväksi, että juttu on tehty kännykällä suoraan ja sen olevan täysin hyväksyttävää. (Tahvanainen 2021.) Youtuben ja erilaisten sosiaalisten medioiden, sekä sen myötä, että ihmiset kuvaavat paljon itse, yleisö on tottunut rosoisempaan ja eläväisempään kuvaan, joten toimituksissa koetaan, että se antaa medialle jonkin verran anteeksi. (Haapsaari, Tahvanainen & Kahila 2021.)

MTV Uutisissa suhtautuminen laatuasiaan on hieman erilainen. Laadun mobiililaitteella ei koeta olevan tarpeeksi hyvä televisioon käytettäväksi, ainakaan kovin usein. He haluavat pitää laatukriteerit korkealla ja suoriin lähetyksiin on suuret vaatimukset. Käyttövarmuus halutaan pitää niin hyvänä kuin vain pystyy. Tekemiseen nykyisellä tavalla löytyy tarpeeksi väkeä ja se koetaan toimivaksi. Heillä on erilliset editit ja toimittajat, jotka pystyvät keskittymään enemmän sisältöön. (Haapsaari 2021.)

MTV Uutisissa koetaan laadun lisäksi mobiilijournalismin luovan epävarmuutta. MTV Live'n 14.30 TV-lähetys on puolen tunnin ohjelma, johon halutaan mahdollisimman paljon live-elementtejä ja olla suorana paikalla. Tällöin voi mobiililla tekeminen luoda lisäpainetta tuottajalle. Tuottajan pitää huolehtia että kuva ei jumitu, kuvauspaikka pitää miettiä tarkkaan, sisätiloissa pitää miettiä katveja ja tehdä testejä. Tämä luo ylimääräistä stressiä. (Haapsaari 2021.)

Haapsaari haluaa kuitenkin pitää sen asenteen toimittajilla, että paras kamera on se mikä on saatavilla. Kuvaajaa käytetään, jos sellainen löytyy, mutta muussa tapauksessa käytetään mitä vain laitetta mikä löytyy läheltä (Haapsaari 2021).

3.5 Mojon tulevaisuus toimituksissa

Kahila pohtii sosiaalisessa mediassa olevan tänä päivänä niin paljon hyvää sisältöä, että se haastaa toimittajia sisällön luomisessa. Hänen sanoin kuvallisen sisällön tulisi olla niin hyvää, että se pysäyttää selaamisen siihen paikkaan.

Haapsaari uskoo, että on vielä paljon opittavaa talon sisällä, jotta saadaan kuvakerronnasta monipuolista, sekä verkkoalustoille ja sosiaaliseen mediaan sopivampaa. Hän ei kuitenkaan usko, että tällä hetkellä heillä olisi tarvetta lisätä mobiiliin määrää (Haapsaari 2021).

"Usein toisiin laitteisiin siirrytään kahdesta syystä. Joko ihmisten omasta intohimosta kouluttautua ja oppia uutta, tehdä eri tavalla kun ennen. Tai sitten jos meille tulisi joku sellainen, mikä liittyisi vaikka taloudellisiin vaatimuksiin, että nyt pitäisi tehdä pienemmällä porukalla ja enemmän itse. Tällä hetkellä meillä ei ole sellaista painetta, ja myös meidän uutistyo o aika kuormittavaa, koska meillä on niin paljon uutisohjelmia mihin pitää tehdä sisältöä". (Haapsaari 2021.)

MTV Uutisista uskotaan löytyvän kuitenkin kiinnostusta ja Haapsaari pitäisi toimituksen edustajana siitä, että joku ideoisi ja kokeilisi erilaisia mobiilijournalismiin liittyviä kokeiluja. Esimerkiksi VR:ää eli virtuaalitodellisuutta tai 360-kameroita. Hän uumoilee, että se vaatisi ensin aiheen valinnan, josta uusia kokeiluja lähdetäisiin tekemään. Tämän jälkeen joku ottaisi ne vastuulleen ja alkaisi kouluttamaan muita. Muussa tapauksessa kokeilu jää helposti syrjään kiireen vuoksi. (Haapsaari 2021.)

Ylellä halutaan kehittää kuvailmaisua uudelle vuosikymmenelle. Yle Suomen ja aluetoimitusten kärkihanke tälle vuodelle on edistää mobiilijournalismia (Tahvanainen 2021). Tahvanainen (2021) kertoo, että heillä on tultu tilanteeseen, jossa yhtiö tukee täysillä mobiilijournalistista toimintaa.

Yle kehittää parhaillaan uutta alustaa, joka kulkee vielä työnimellä YLE live. Nimi tulee vielä muuttumaan ennen julkaisua. Sen myötä Ylellä tullaan tekemään suorita lähetyksiä ympäri Suomea enemmän kuin aikaisemmin ja siihen liittyy myös mojtotyö. (Tahvanainen 2021.)

”Mojoon panostaminen Ylellä liittyy siihen, että kun Yle Live on online, niin Ylellä on valmiudet tuottaa alustalle nopeaa reagointia ja suorita lähetyksiä ympäri Suomea ja hyvin pitkälti mojkalustolla ja työkaluilla” (Tahvanainen 2021).

Kysyttäessä 360-kameroiden käyttöönotosta tai VR:n hyödyntämisestä, Tahvanainen kertoo, että ei usko 360-videoiden kokevan ainakaan kovin pian yhtäkkistä tulemistä. Hän uskoo kuitenkin, että 360-kameroita tullaan varmasti hyödyntämään. Yksi hänen kehityshankkeistaan on, että 360-kameroiden käyttö arkipäivästettäisiin uutis- ja journalistisessatyössä. (Tahvanainen 2021.)

Tahvanainen (2021) kuvailee 360-kameran olevan mukana kulkeva pieni kameramies, joka kuvaa koko ajan joka suuntaan.

”Esimerkiksi nopeassa uutistilanteessa 360-kamera voisi olla gimbaalin yhteydessä jotenkin kiinni. Ylellä on olemassa prototyyppi, jossa mojosetissä on 360-kamera kiinni puhelimen vierellä. Tämän avulla 360-kamera voisi kuvata koko ajan kaikkea mihin toimittaja ei välttämättä kerkeä edes reagoimaan. Esimerkiksi mielenosoitustilanteessa vaikka selän takana räjähtää. Tästä tallenteesta voi sitten jälkikäteen valita kuvasuunnan ja ottaa siihen tavalliseen 16:9 kuvaan mukaan”. (Tahvanainen 2021.)

SVT:llä Ruotsissa ollaan oltu aikaisemmin liikkeellä mobiilijournalismin suhteen kuin Ylellä, samoin BBC:llä ja RTL:llä Irlannissa. Tämän hetkinen tilanne näyttää kuitenkin, että Ylellä käyttäjämäärät ovat suurimmat ja Ylellä perinteisen broadcast-järjestelmän rinnalle luotu konsepti ja infrastruktuuri ovat maailman huippuluokkaa. Yleltä kerrotaan, että monet sovelluskehittäjät ja laitteiden kehittäjät ovat tehneet heidän kanssaan yhteistyötä muutaman vuoden aikana. Yhteistyöllä on saatu kehitettyä järjestelmiä paremmin tukemaan ammattimaista mobiilijournalismia ja yritykset ovat saaneet puolestaan toimivia ratkaisuja, mitä markkinoilla ei välttämättä ole edes ollut. Yritykset ovat saaneet myös lisäksi tietoa isojen mediatalojen tarpeista omaan kehitykseensä. (Tahvanainen 2021.)

4 LOPUKSI

Niin kuin jo aluksi totesin, voi jokaiselle mobiilijournalismi olla omanlaisensa muoto toimia ja työskennellä. Se ilmenee eri tavoilla erilaisissa toimituksissa ja ei yksinkertaisesti sovi kaikille. Toiselle se on ”elämäntapa” siinä missä toiselle punainen vaate.

Tavoitteeni oli selvittää, miten mobiilijournalismia hyödynnetään uutisvideoiden tekemiseen kahdessa eri toimituksessa. Toimitusten välillä huomattiin selkeitä eroja toimintatavoissa ja käyttöasteessa. MTV Uutisissa mobiilijournalismi on tuttu käsite, mutta sen käyttö on toimituksessa hyvin vähäistä. Mobiilikaluston luotettavuutta, sekä sillä saavutettua laatua epäillään. Heillä kuitenkin koetaan, että nykyinen toimintatapa on toimiva ja muutosta ei toistaiseksi kaivata. Sitä ei katsota kuitenkaan pahalla ja siihen suhtaudutaan myönteisesti. Talosta löytyy osaavia tekijöitä ja koulutuksia järjestetään mahdollisuuksien ja toimittajien kiinnostuksen mukaan.

Ylellä puolestaan mobiilijournalismille on kirjoitettu oma strategia. He ovat maailmalla edelläkävijöitä mobiilijournalismissa ja mojo-tuottaja saa yhteydenottoja muualta Euroopasta luomastaan mobiilijournalismin konseptista. Mobiilijournalismin tulevaisuus nähdään heillä hyvin kirkkaana ja sen kehittämisessä mennään vahvasti eteenpäin.

Molemmissa toimituksissa koettiin laitteissa olevan vielä parannettavan varaa. Heikkous laitteissa kohdistuu etenkin äänilaitteisiin. Tämä sama selviää myös kirjallisuuskatsauksesta. Vaikka laitteet kehittyvät kovaa vauhtia, eivät äänilaitteet ole vielä riittävän hyviä, eikä niitä löydy edes markkinoilta. Yleltä kerrottiin heidän olleen yhteistyössä erilaisten laitevalmistajien kanssa, joten toivottavasti nämä yhteistyöt auttavat asioita laitteiden kanssa edistymään.

Mobiilijournalismi ei ole saavuttanut vielä huippuaan, joka on hyvin mahdollisesti edessä. Jatkuva kuvavirta sosiaalisessa mediassa ja ihmisten lisääntyvä kuvaamishalu lisää toimittajien paineita olla nopeampia ja samaistuttavampia. Mobiilijournalismi voidaan nähdä ratkaisuna nopeaan reagoimiseen ja sopivamman sisällön tekemiseen sosiaaliseen mediaan.

Eteenpäin on menty siinäkin, että enää ei pelätä laitteen näkyvän uutisissa. Tahvanainen kertoi haastattelussaan, että aikoinaan oltiin ylpeitä, jos kukaan ei huomannut, että juttu on kuvattu älypuhelimella. Nykyään puolestaan laitteen annetaan näkyä yleisölle ja sitä ei tarvitse hävetä.

Tämä opinnäytetyö antaa toivottavasti tapoja nähdä mobiilijournalismi uusin silmin. Taivoitteeni oli avata sen heikkouksia ja vahvuuksia, jotta voisimme ymmärtää missä tilanteissa mobiili on hyvä valita ja missä tilanteissa tuotantokamera saattaa olla toimivampi ratkaisu. Toivon myös, että työstä voi ammentaa uusia tapoja käyttää mobiililaitettaan videokuvaamiseen.

Itseäni kuvaajana ja leikkaajana motivoi uuden oppiminen ja itsensä kehittäminen. Kaavoihin kangistuminen käy helposti ja siksi koen, että itseään tulee kehittää ja kouluttaa jatkuvasti. Mobiilijournalismi voi auttaa luomaan uusia tapoja toimia erilaisissa tilanteissa. Opin itse tutkimukseni varrella katsomaan laitetta enemmän tapauskohtaisesti ja kulkemaan tarina edellä. Laite pitää tuntea hyvin, mutta sitä ei kannata ajatella liikaa. Omaan käteeni on kasvanut kiinni tuotantokamera, mutta koen että mihinkään laitteeseen ei tulisi kiintyä liikaa.

Tutkimustani voisi jatkaa selvittämällä, miten mobiilijournalismia hyödynnetään muissa suomalaisissa medioissa kuin Yleisradiossa ja MTV Uutisissa. Tutkimusta hyväksi käyttäen voisi lisäksi rakentaa yritykselle mobiilijournalistisen strategian ja seurata konkreettisesti miten sen käyttö vaikuttaa uutisvideoiden tekemiseen.

LÄHTEET

Al Jazeera Media Training & Development Centre. 2017. Mobile Journalism. [Verkköjulkaisu]. [Viitattu 07.02.2021]. Saatavana: <https://institute.aljazeera.net/sites/default/files/2018/mobile%20journalism%20english.pdf>

Al Jazeera. (toim.) 15.11.2012. Songs of Defiance. [Video]. Syyria: Al Jazeera. [Viitattu 7.2.2021]. Saatavana: <https://www.aljazeera.com/program/episode/2012/3/15/syria-songs-of-defiance>

Andrew, Pulves 2016: Searching for Sugar Man wins best documentary Oscar. The Guardian. [Viitattu 19.2.2021]. Saatavana: <https://www.theguardian.com/film/2012/jul/26/searching-for-sugar-man-review>

DNA. 2020. Digitaaliset elämäntavat kyselytutkimus. [Tutkimusraportti]. Viitattu 14.4.2021]. Saatavana: <https://www.sttinfo.fi/data/attachments/00432/8fc38167-b8d4-443f-be36-716dce51a4e8.pdf>

Quinn, S., Burum, I. 2015. MOJO: The Mobile Journalism Handbook. [Verkkokirja]. Englanti: Routledge. [Viitattu 07.02.2021]. Saatavana O'Reilly Media Online Training and Training -palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.

Haapsaari, M. Haastattelu. 5.2.2021.

Hill, S., Bradshaw, P. 2018. Mobile-Fist Journalism: Producing news for social and interactive media. Englanti: Routledge.

Kahila, M. Haastattelu. 14.1.2021.

Karhunen, P. 2017. Closer to the story?: Accessibility and mobile journalism. [Verkköjulkaisu]. [Viitattu 07.02.2021]. Saatavilla: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2017-09/Karhunen%2C%20Accessibility%20and%20Mobile%20Journalism.pdf>

Limelight Network. 2020. The state of online video 2020. [Tutkimusraportti]. [Viitattu 14.4.2021]. Saatavana: https://img03.en25.com/Web/LLNW/%7B05462506-500f-470c-8ba9-fa4765285619%7D_SOOV_2020_Market-Research.pdf

Mulchahy's, G. 15.6.2016. 7 Reasons Mobile will dominate the media by 2021.[Blogikirjoitus]. [Viitattu 08.02.2021]. Saatavana: <https://tvvj.wordpress.com/2016/06/15/7-reasons-mobile-will-dominate-the-media-by-2021/>

Mäenpää, J. , Männistö, A. 2009. Kun kaikki videoivat kaikkea – liikkuva kuva sanomalehden sivuilla. Tampere: Tampereen yliopisto. Journalismin tutkimusyksikkö. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 07.02.2021]. Saatavana: <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/65386>

Scott, C 2016: How mobile journalism can help reporters get closer to the story. Journalism.co.uk 21.11.2016. [Viitattu 19.2.2021.] Saatavana: <https://www.journalism.co.uk/news/how-mobile-journalism-can-get-reporters-closer-to-the-story/s2/a694025/>

Tahvanainen, J. Haastattelu. 25.1.2021.

Uskali, T. 2011. Innovaatiot ja journalismi. Helsinki: Management Institute of Finland (MIF).

Väliverronen, E. 2011. Journalismi murroksessa. Helsinki: Gaudeam.